

## **HE 21/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta**

Kuten lausunnossa VN/36093/2024 (12.3.2025), ympäristöministeriö lausuu maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö esittää metsästyslain muuttamista siten, että suurpetoja koskevien poikkeuslupien harkinnassa tulee ottaa huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Lisäksi voidaan ottaa huomioon myös riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat.

Ehdotuksessa muutettaisiin metsästyslain 41 §:n 5 momentin asetuksenantovaltuutta siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös suotuisan suojelutason vähimmäismäärästä ja metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeuslupan päämäärästä sekä alueesta, jota päämäärä koskee. Asetustaso on esityksessä perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi yksityiskohtaista ja sääntelyä voidaan joutua muuttamaan kulloinkin käytössä olevan parhaan tiedon pohjalta.

Ympäristöministeriö pitää ensiarvoisen tärkeänä, että poikkeusluvat perustuvat ajantasaiseen tieteelliseen tietoon suhteessa kunkin lajin suotuisaan suojelutasoon. Luontodirektiivi velvoittaa, että kutakin lajia koskevat arviot perustuvat tieteelliseen tietoon. Viitaten Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun C-674/17, jäsenvaltion on varmistettava, että lajin suotuisaa suojelutasoa ei vaaranneta. Kiintiön esittäminen suden, karhun ja ilveksen osalta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö määrittelee Luonnonvarakeskuksen tieteellisen työn pohjalta kunkin lajin suotuisan suojelutason viitearvon. Jos kiintiön pohjana käytetään kunkin lajin alueellisia hoitosuunnitelmia, tulee näiden ehdottomasti perustua ajantasaisimpaan saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon lajin ekologiasta. Lisäksi viitearvoa tulee säännöllisesti tarkistaa lajin ajantasaisimpaan tieteelliseen tietoon. Näin varmistutaan siitä, ettei kiintiön täyttyminen vaaranna lajin suotuisan suojelutasoa tai sen ennalleen saattamista. Hallituksen esityksessä ei ole kuitenkaan tarkemmin määriteltä, miten esityksessä mainittu suotuisan suojelutason vähimmäismäärä määriteltäisiin.

Ympäristöministeriö korostaa, että poikkeuslupaharkinnan tulee aina perustua tapauskohtaiseen harkintaan poikkeuslupaperusteiden täyttyessä, lajin suojelun ollessa pääsääntö.

Susi on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) mukaisesti tiukasti suojeltu laji Suomessa muualla kuin poronhoitoalueella. Susi on Suomessa luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, mutta keskittyy alueellisesti erityisesti läntiseen Suomeen. Luonnonvarakeskuksen susikannan suojelutason viitearvoja koskevan loppuraportin<sup>1</sup> mukaan tunnistetut Suomen susikannan kaksi osapopulaatiota, itäinen ja läntinen, eivät ole geneettisesti elinvoimaisia nykyisen kokoisina. Tämän vuoksi sutta koskevassa poikkeuslupaharkinnassa tulee erityisesti korostua tapauskohtainen harkinta sekä varovaisuusperiaate.

---

<sup>1</sup> Mäntyniemi, S., Valtonen, M., Helle, I., Johansson, H., Ponnikas, S., Nivala, V., Harmoinen, J., Herrero, A., Heikkinen, S., Kvist, L., Aspi, J., Kojola, I. & Holmala, K. 2022. Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittäminen: Loppuraportti 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 80/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 147 s.

Suden, karhun ja ilveksen suojelusta poikkeamisen on täytettävä kaikki luontodirektiivin mukaiset poikkeusperusteet. Korkeimman hallinto-oikeuden päätösten (KHO 2023:99 ja KHO 2023:100) mukaan pelkästään sillä seikalla, että kannanhoidollisella metsästyksellä ei tosiasiallisesti olisi haitallista vaikutusta lajin suojelun tasoon, ei ole merkitystä vaan että kaikkien poikkeuslupan edellytysten tulee täytyä. Korkein hallinto-oikeus toteaa, ettei suurpetokannan adaptiivinen hallinta sellaisenaan ole hyväksyttävä peruste suojelusta poikkeamiseen.

Osana kokonaisvaltaista ratkaisua suurpetojen aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi on otettava huomioon vahinkoja ennaltaehkäisevät toimenpiteet sekä ihmisten ja suurpetojen rinnakkaiselon vahvistaminen.

Ympäristöministeriö muistuttaa, että poikkeuslupia on edelleen mahdollista myöntää yksittäisten susien, karhujen ja ilvesten poistamiseksi turvallisuus- ja/tai vahinkoperustein tapauskohtaisen harkinnan nojalla luontodirektiivin poikkeusedellytysten täytyessä. Tällaisten poikkeuslupien myöntäminen ei edellytä nyt esitettävää metsästyslain muuttamista.